

VIATGE ORNITOLÒGIC DE L'ANT 2017

MONTSENY - AIGUAMOLLS DE L'ALT I BAIX EMPORDÀ - ARROSSARS DE PALS

(6, 7 i 8 de desembre)

En arribar aquestes dates, el grup d'ornitologia de l'ANT es planteja de nou fer la sortida conjunta. Aquesta vegada però, l'objectiu pel que respecta a intentar veure noves espècies no està clar. Més aviat es parla d'anar cap a l'Empordà i allotjar-nos a l'Alberg Solidança que està portat per la Júlia, ma filla, i la seva companya l'Hèlia. Que consti però que la proposta no es meva!

De zones d'interès ornitològic n'hi ha forces, i algunes d'elles encara no les hem visitat amb el grup (aiguamolls del Baix Empordà i arrossars de Pals). Prèviament s'ha contactat amb en Ramon Fortià, naturalista i ornitòleg empordanès que coneix la zona i ell ens ha indicat els millors espais per visitar. També s'afegeix la proposta de passar el primer dia rondant pel Montseny, la qual cosa s'accepta per unanimitat

Aquest any els viatgers serem: el Cesc, el Pep, el Vicenç i la Rosa

Dimecres, 6 de desembre

A les set del matí tenim cita a la porta de casa per carregar les bosses i caixes de menjar. Tot i ser aviat passem al forn a buscar el pa ben calentó ja que la jornada es preveu llarga. Anirem amb el cotxe del Cesc ja que és el que reuneix millors condicions per fer desplaçaments a l'hivern. Previsor com és ja porta el dipòsit ple per tal que en finalitzar el viatge puguem passar comptes. Ja dins del vehicle no es triga gaire a iniciar

la conversa a l'entorn del moment polític que es viu a Catalunya i les injustícies que s'estan cometent amb l'empresonament d'alguns líders i Consellers, així com l'exili a que s'han vist obligats el President de la Generalitat i alguns Consellers i Conselleres.

Quan comença a clarejar arribem a Sant Celoni, just als peus del Montseny. Com que el fred es fa sentir de debò, i donant temps perquè el sol surti, anem al bar a fer el cacaolat i la pasta. En sortir emprenem carretera amunt cap a Santa Fe. Ens guiem amb un llibre que descriu una ruta ornitològica per aquesta zona. El sol ha fet ja la seva presència, cosa que ens satisfà molt.

Es comença a veure moviment d'ocells, sobretot passeriformes. Ens aturem en una entrada de prats on hi ha molt moviment d'ocells: Durbec, pinsans, gafarrons, estornells, mallerengues, Bruel... En continuar el camí, tot seguint la guia, ens endinsem en algun camí alternatiu, però la veritat és que hi ha poc moviment, això si, ens trobem ja amb alguna clapa de neu en les zones d'ombra. Ens aturem a peu de carretera on, segons diuen, es pot veure Pela-roques, però caiem de cul en veure que és una petita roca

sense masses possibilitats per aquesta espècie d'ocell. Decidim pujar cap el Turó de l'Home, però no resulta tan

fàcil com pensàvem donat que a mesura que anem pujant hi ha força neu i la

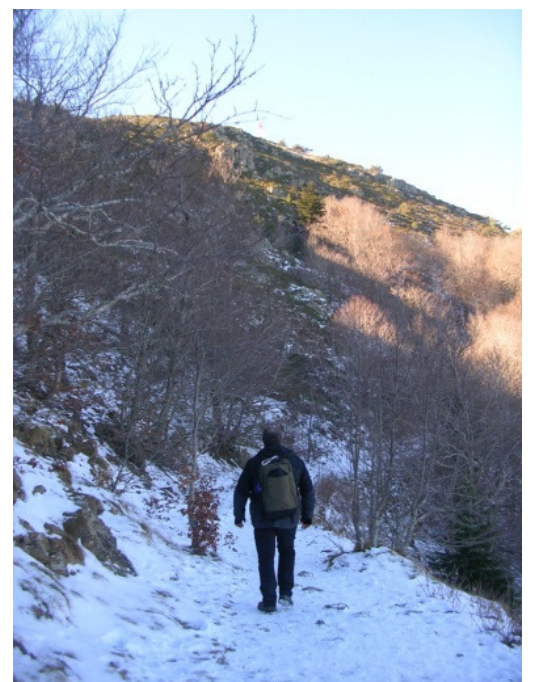
carretera per pujar-hi amb cotxe està tancada. Ens arribem al punt d'informació de Can Casades per veure les alternatives que tenim. Les esplanades que hi ha a

Santa Fe estan plenes de neu i a petar de cotxes i de gent.

El resultat és que només es pot accedir al Turó de l'Home a peu a través de dos recorreguts diferents, el més curt equival a tres o quatre hores. Així que tot i que la dificultat és força alta ja que el camí està cobert de neu i comença a ser una mica tard, decidim tirar amunt donat que a aquesta alçada si hi ha sort podem veure el Cercavores.

Comencem l'ascensió al turó, cadascú al seu ritme, ja que

l'edat i el pes així ho marca. De tant en tant ens aturem per agrupar-nos. D'ocells ben pocs, alguna mallerenga, pit-roig, cargolet i poca cosa més. Ara bé el paisatge és gratificant tot i que la corrua de gent i gossos fa que perdi una mica l'encant.

En arribar a dalt bufa un vent de mil dimonis, però ha valgut la pena ja que el paisatge és impressionant i els tres Cercavores que hi observem completen l'emoció.

De baixada, aprofitant l'últim bri de sol, fem un mos i cames ajudeu-me cap avall que ja sabem que a aquest temps les hores de claror són escasses.

Desfem la carretera de tornada fins a Sant Celoni i agafem autopista fins arribar a Palafrugell. Arribem a l'alberg que encara queda un bri de claror, i després de saludar a la Júlia i l'Hèlia sortim a veure el magnífic jardí que tenen. L'alberg és un antic convent de Carmelites i els espais, incloent-hi l'hort, són amplis, tranquils i impressionants. Després de deixar l'equipatge a les habitacions ens instal·lem a la cuina que ens cediran a canvi de la nostra companyia i d'un bon sopar.

Hora de tertúlia, de comentar les incidències del dia, de fer el sopar, del pica pica i de fer la llista. En l'aposta del dia alguns som molt optimistes pel que fa al nombre d'espècies observades, en canvi d'altres tiren cap avall, i són aquests últims els que surten guanyant amb un total de 38 observacions. Amb la satisfacció d'haver pujat al Turó de l'Home i d'haver compartit taula amb bons companys i companyes marxem cap a dormir. Demà serà un altre dia.

Dijous 7 de desembre

Quan el despertador sona no hi ha temps per fer mandres. Les forces ja s'han recuperat i encara més després d'un bon esmorzar a l'alberg. Sense fer soroll, no fos cas despertéssim als altres alberguistes, marxem amb el cotxe direcció a Castelló d'Empúries. La idea és passar el dia als Aiguamolls de l'Alt Empordà on sempre s'hi poden trobar algunes sorpreses a més de les nombroses espècies a les quals no podem fer-ne observacions en el nostre municipi.

Arribem just quan apareixen els primers rajos de sol. Les primeres que surten a donar-nos la benvinguda són les cigonyes.

Com que el punt d'informació encara no està obert marxem cap el primer aguait. Val a dir que no som els primers en arribar-hi, tot i així hi regne una tranquil·litat total.

Espectacular la sortida de sol i tot el que contemplen els nostres ulls. Enfeinats observem l'anar i venir de les diferents espècies d'ànecs, oques, cabussos, arpelles, grues, flamencs... Entre les oques podem contemplar una parella d'oques egípcies, difícils d'observar al nostre país. En un espai com aquest el degoteig de noves espècies és constant tot i que aquest any i degut a la sequera que patim s'hi troben menys espècies del que és habitual. Després de cercar informació iniciem el recorregut pels diferents aguait, aquests petits espais que et permeten estar més a prop dels ocells sense que ells se n'adonin

Pasturant pels prats que rodegen els camins hi veiem també cavalls i daines. Es fa evident que la sequera fa disminuir el nombre d'aus, sobretot els limícoles.

A tocar de les torres de les sitges que trobes a mig camí, on és habitual trobar-hi molt d'ocell està del tot desert.

Després de pujar-hi fins dalt, emprenem camí cap a la platja, a veure si tenim sort i podem observar alguns ocells marins.

En aquest recorregut anem visitant els diferents aguait que estan situats entremig de la vegetació. Algunes zones semblen especialitzades en un sol tipus d'ocell com és el cas del Corb marí.

En arribar a la platja trobem una torre d'aguait, la veritat és força alta i fa un cert respecte, però tothom tira escales amunt. Ha valgut la pena ja que a línia d'horitzó podem veure algun Mascarell i alguna Baldriga.

Ara toca caminar per la sorra, la veritat és que és una mica empipador ja que amb botes de muntanya fas un pas endavant i mig enrere. Corretejant per la sorra hi trobem corriols i grups de territs variant, ens crida l'atenció que alguns individus del grup només tenen una sola pota i caminen fent saltirons.

El recorregut per la sorra és llarg fins arribar on acaba la Reserva dels Aiguamolls. Un cop allà i dins d'un aguait que ens protegeix del vent dinem una mica abans d'iniciar el retorn cap el Cortalet.

Allà on l' any 2012 i en el mateix període de temps ens vàrem descalçar i arromangar els pantalons per poder avançar de tanta aigua com hi havia, ara tot està sec i erm.

Anem veient alguns ocells i posat en un tronc d'arbre ens sorprèn una Esmerla, un rapinyaire que no acostumem a veure en els

nostres ambients. És d'aquestes imatges que et queden per sempre gravades a la retina.

Comença a fosquejar quan entrem a l'últim aguait prop del Cortalet, cal aprofitar fins a l'últim moment.

De nou tenim la sort de veure les oques egípcies.

De nou al cotxe per tornar cap a Palafrugell. Abans però passem per la Bisbal de l'Empordà, que segons el Cesc hi fan un pastís típic de la població que resulta ser molt bo (bisbalencs) i en portarem a les masoveres. Arribada a l'alberg ja fosc i mentrestant anem fent torn per entrar a la dutxa els altres comencen a fer sopar, avui trinxat de col i patata, cansalada i botifarra negra. Com no podia ser d'una altra manera toca fer la llista d'espècies observades avui. Els

que ahir eren optimistes avui no han picat tan alt i els que ahir van guanyar ho tornen a fer perquè han donat xifres altes. Tot i això encara han quedat curts perquè el llistat era molt alt. Total d'espècies: 83

Ja amb el sopar al foc planifiquem la sortida de demà per la zona de Pals. Ens posem aviat d'acord en creure convenient marxar cap a casa després de dinar donat que el Cesc després de deixar-nos a Torrelles ha de marxar cap a casa seva al Pallars.

Es respira una bona harmonia a l'hora de sopar i fer la feina. Avui però no ens han acompanyat la Júlia i l'Hèlia ja que tenien coses a fer. Hora de retirada i fins demà.

Divendres 8 de desembre

Avui ens podem llevar un xic més tard ja que l'objectiu ornitològic el tenim a pocs quilòmetres de Palafrugell, volem recórrer en el poc temps de que disposem els arrossars de Pals i les Basses d'en Coll. Recollim les pertinences i cap a esmorzar falta gent, que a l'igual que ahir ho fem al menjador de l'alberg. Ens acomiadem de les masoveres i després de carregar el cotxe sortim direcció a Pals. De moment el dia pinta ennuvolat i la visibilitat no es gaire bona. Passada la població de Pals i seguint les recomanacions del Ramon Fortià,

agafem la carretera cap a la població de Palau-sator per tal d'anar cap a la zona de l'Estany Marisc. Tot badant per veure si trobem l'estany, quina serà la nostra sorpresa quan, després de fer pocs quilòmetres, divisem en uns arrossars a tocar de carretera un Cigne negre. I no massa lluny d'allà, pasturant en un prat, entre un grup de cigonyes blanques, se n'hi veu una de negra. Somni o realitat? Sense perdre temps aparquem en un camí que entra cap als camps i en un temps rècord traiem els telescopis per tal de poder confirmar que allò que estem veient és real.

És rar veure Cigonya negra, però encara ho és més veure Cigne negre. Passats uns dies se'ns confirma com a cosa excepcional, la seva presència durant només tres dies. Això si que és estar de sort!!! A més d'aquest espectacle també s'hi mouen moltes altres espècies cosa que fa que l'estona passi volant.

Amb intenció de conèixer altres espais de la zona marxem direcció a les Basses d'en Coll. Entrem pels camins que hi ha pels arrossars i anem veient que s'hi mouen alguns limícoles, rapinyaires i alguna au marina. Així que aparquem el cotxe i ens endinsem a peu per un camí. Cal de nou plantar telescopis perquè tenim els ocells lluny i només amb binocles és complicat veure de

quina espècie es tracta, sobretot pel que fa als limícoles.

Cal començar a pentinar la zona: Gamba verda, Gamba roja, Pigre gris, Daurada grossa, Corb marí, Arpella, Aligot... entre d'altres.

En vistes que es fa tard i que no queda temps per fer el recorregut a peu de les Basses d'en Coll, marxem cap a Pals per veure-les, si és possible, des de la platja.

En arribar-hi ens adonem que està catalogada com a platja natural pels valors que té la zona i per les dunes i la vegetació que s'hi troben. De fons en l'horitzó i com si fos un miratge hi contemplem la silueta de les Illes Medes. Impressionant!

Després de caminar una mica per la sorra hi trobem les dunes cobertes per una espectacular vegetació.

Des de la platja no es veu ni rastre de les basses, però si que sentim els crits d'ànecs a prop. Per tal de poder veure què passa a l'altre costat de la vegetació no ens queda més remei que pujar amb cura dalt les dunes.

Per fi! Des d'allà dalt es divisa la bassa plena d'Ànecs collverd i poca cosa més. Tornada ràpida al cotxe perquè sense adonar-nos-en és l'hora marcada per la tornada. Només cal dinar. La proposta no es fa esperar: i si dinem de bar a Palafrugell? Vots a favor quatre i en contra zero. Així que després de fer una trucada a les assessores de la població marxem cap a l'Ateneu del poble on ens fan un bon dinar per tancar així la jornada. Després anem fins a l'Alberg i ens acomiadem de la Júlia i l'Hèlia. Ah, aprofitem per fer la foto de grup d'aquest any.

De tornada fem la valoració del viatge. Com a conclusions, tothom està d'acord en que a nivell ornitològic ha estat prou interessant en veure espècies rares com el Cigne negre, la Cigonya negra i l'Oca egípcia. També pel que fa a la quantitat d'espècies ha estat profitós, amb un total de 109 (el recompte de l'últim dia es va fer posteriorment donant un total de 72 espècies).

L'estada a l'alberg també es valora molt positivament ja que ens vàrem sentir com si fóssim a casa. La convivència, com sempre, fa tants anys que anem plegats que és com si estiguéssim en família, coneixent el que hi ha de bo i de dolent en cadascun de nosaltres. Com sempre també ha fallat, el Cesc ho diu i té raó, que ens refiem massa d'ell, ja que sovint en comptes de treure la guia i fer la consulta pel nostre compte ens és més fàcil dir: quin bitxo és aquest Cesc? I de cara a l'any que ve... Queda molt per endavant i arribat el moment ja es veurà.

Sortida ANT 2017 – MONTSENY – PALAFRUGELL – AIGUAMOLLS DE L'EMPORDÀ – BAIX EMPORDÀ

	Nom català	Nom científic	06/12/2017	07/12/2017	08/12/2017
1	Cigne negre	<i>Cygnus atratus</i>			X
2	Oca vulgar	<i>Anser anser</i>		X	
3	Oca egípcia	<i>Alopochen aegyptiaca</i>		X	
4	Ànec blanc	<i>Tadorna tadorna</i>		X	X
5	Ànec gris	<i>Anas strepera</i>		X	X
6	Ànec collverd	<i>Anas platyrhynchos</i>		X	X
7	Ànec culerrot	<i>Anas clypeata</i>		X	
8	Xarxet comú	<i>Anas crecca</i>		X	X
9	Ànec cuallarg	<i>Anas acuta</i>		X	X
10	Ànec xiulador	<i>Anas penelope</i>		X	X
11	Morell de plomall	<i>Aythya fuligula</i>		X	
12	Morell de cap roig	<i>Aythya ferina</i>		X	X
13	Calàbria agulla	<i>Gavia arctica</i>		X	
14	Cabussó emplomallat	<i>Podiceps cristatus</i>		X	
15	Cabussó collnegre	<i>Podiceps nigricollis</i>		X	
16	Cabusset	<i>Tachybaptus ruficollis</i>		X	X
17	Baldriga balear	<i>Puffinus mauretanicus</i>		X	
18	Mascarell	<i>Morus bassanus</i>			X
19	Corb marí gros	<i>Phalacrocorax carbo</i>		X	X
20	Esplugabous	<i>Bubulcus ibis</i>		X	
21	Martinet blanc	<i>Egretta garzetta</i>		X	X
22	Agró blanc	<i>Casmerodius albus</i>			X
23	Bernat pescaire	<i>Ardea cinerea</i>	X	X	X
24	Grua	<i>Grus grus</i>		X	
25	Cigonya negra	<i>Ciconia nigra</i>			X
26	Cigonya blanca	<i>Ciconia ciconia</i>		X	X
27	Flamenc	<i>Phoenicopterus ruber</i>		X	X
28	Aligot comú	<i>Buteo buteo</i>	X	X	X
29	Arpella vulgar	<i>Circus aeruginosus</i>		X	X
30	Astor	<i>Accipiter gentilis</i>		X	
31	Esparver vulgar	<i>Accipiter nisus</i>	X	X	
32	Esmerla	<i>Falco columbarius</i>		X	
33	Xoriguer comú	<i>Falco tinnunculus</i>	X	X	X
34	Rascló	<i>Rallus aquaticus</i>		X	X
35	Polla d'aigua	<i>Gallinula chloropus</i>		X	X
36	Fotja vulgar	<i>Fulica atra</i>		X	X
37	Fredeluga	<i>Vanellus vanellus</i>		X	X
38	Pigre gris	<i>Pluvialis squatarola</i>		X	
39	Daurada grossa	<i>Pluvialis apricaria</i>		X	
40	Corriol camanegre	<i>Charadrius alexandrinus</i>		X	
41	Territ de tres dits	<i>Calidris alba</i>		X	
42	Territ variant	<i>Calidris alpina</i>		X	
43	Territ menut	<i>Calidris minuta</i>			X
44	Becadell comú	<i>Gallinago gallinago</i>		X	X
45	Batallaire	<i>Philomachus pugnax</i>			X
46	Gamba roja	<i>Tringa totanus</i>			X
47	Gamba verda	<i>Tringa nebularia</i>			X
48	Xivita	<i>Tringa ochropus</i>		X	
49	Becut	<i>Numenius arquata</i>			X
50	Gavià fosc	<i>Larus fuscus</i>			X
51	Gavià argentat	<i>Larus michahellis</i>		X	X
52	Gavina vulgar	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>		X	X
53	Xatrac bec llarg	<i>Sterna sandvicensis</i>		X	X
54	Colom roquer	<i>Columba livia</i>	X	X	X
55	Tudó	<i>Columba palumbus</i>	X	X	X
56	Tórtora turca	<i>Streptopelia decaocto</i>	X	X	X
57	Cotorreta de pit gris	<i>Myiopsitta monachus</i>		X	
58	Òliba	<i>Tyto alba</i>		X	

59	Gamarús	<i>Strix aluco</i>		X	X
60	Blauet	<i>Alcedo atthis</i>		X	X
61	Puput	<i>Upupa epops</i>	X		X
62	Picot verd	<i>Picus viridis</i>	X	X	X
63	Picot garser gros	<i>Dendrocopos major</i>		X	X
64	Roquerol	<i>Ptyoprogne rupestris</i>			X
65	Cogullada vulgar	<i>Galerida cristata</i>		X	X
66	Cotoliu	<i>Lullula arborea</i>	X		
67	Alosa vulgar	<i>Alauda arvensis</i>		X	
68	Grasset de muntanya	<i>Anthus spinoletta</i>		X	X
69	Titella	<i>Anthus pratensis</i>		X	X
70	Cuereta blanca	<i>Motacilla alba</i>	X		X
71	Cuereta torrentera	<i>Motacilla cinerea</i>	X	X	X
72	Cargolet	<i>Troglodytes troglodytes</i>	X	X	X
73	Cercavores	<i>Prunella modularis</i>	X		
74	Pit-roig	<i>Erithacus rubecula</i>	X	X	X
75	Cotxa fumada	<i>Phoenicurus ochruros</i>	X	X	X
76	Bitxac comú	<i>Saxicola torquatus</i>		X	X
77	Merla	<i>Turdus merula</i>	X	X	X
78	Griva	<i>Turdus viscivorus</i>	X		
79	Rossinyol bord	<i>Cettia cetti</i>		X	X
80	Trist	<i>Cisticola juncidis</i>		X	X
81	Tallarol capnegre	<i>Sylvia melanocephala</i>	X	X	
82	Tallarol de casquet	<i>Sylvia atricapilla</i>	X	X	
83	Reietó	<i>Regulus regulus</i>		X	
84	Bruel	<i>Regulus ignicapillus</i>	X	X	
85	Mosquiter comú	<i>Phylloscopus collybita</i>		X	X
86	Mallerenga petita	<i>Periparus ater</i>	X		
87	Mallerenga blava	<i>Cyanistes caeruleus</i>	X	X	X
88	Mallerenga carbonera	<i>Parus major</i>	X	X	
89	Mallerenga emplomallada	<i>Lophophanes cristatus</i>	X		
90	Mallerenga cuallarga	<i>Aegithalos caudatus</i>	X	X	X
91	Teixidor	<i>Remiz pendulinus</i>		X	
92	Raspinell comú	<i>Certhia brachydactyla</i>	X	X	
93	Pica-soques blau	<i>Sitta europaea</i>	X		
94	Corb	<i>Corvus corax</i>	X		
95	Cornella negra	<i>Corvus corone</i>	X		X
96	Garsa	<i>Pica pica</i>	X	X	X
97	Gaig	<i>Garrulus glandarius</i>	X	X	X
98	Estornell vulgar	<i>Sturnus vulgaris</i>	X	X	X
99	Estornell negre	<i>Sturnus unicolor</i>			X
100	Pardal comú	<i>Passer domesticus</i>	X	X	X
101	Pardal xarrec	<i>Passer montanus</i>		X	X
102	Durbec	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>			X
103	Pinsà comú	<i>Fringilla coelebs</i>	X	X	X
104	Gafarró	<i>Serinus serinus</i>	X		X
105	Verdum	<i>Carduelis chloris</i>		X	X
106	Cademera	<i>Carduelis carduelis</i>	X	X	X
107	Passerell comú	<i>Carduelis cannabina</i>			X
108	Gratapalles	<i>Emberiza cirius</i>	X		
109	Repicatalons	<i>Emberiza schoeniclus</i>		X	X

Mamífers: daina

Hem confeccionat aquest document sobre el viatge organitzat pel grup d'ornitologia de l'ANT a primers de desembre del 2017, amb el diari personal de Rosa Simon i la llista d'espècies detectades, realitzada per Francesc Capdevila.

Col·lecció Documents d'ant n°189